

XIII. évf. 15. szám 2012. július 19.

Megjelenik kéthetente

Gyümölcshiány

A cím végére kérdőjel kívánczodik, különösen, ha a nagybani piac vonatkozásában vizsgálódunk. A kérdésre adható válasz annál összetettebb, mintsem egy szavas lehetne rá a válasz. Ami a hazai választékot illeti, valóban terméshiányos szezonnál beszélhetünk, de ez a nagybanin másként csapódott le, mint azt szakmailag prognosztizálták. A tavaszi fagy által megtizedelt cseresznye- és meggyevadon már túljutottunk, és a kajszibarack zöme is leérett. Jelenleg az őszibarack-idény csúcán járunk, de már bőséges tapasztalattal bírunk, hogy piaci körképünk teljes és hiteles legyen e témában.

Az elsőként említett, korai csonthéjasok (cseresznye, meggy, kajsz) hiányát kevésbé szenvedte el a nagybani kínálata, mint azt a kártesemények indokolták volna. Ennek legkézenfekvőbb oka, hogy a nagybani piac a fogyasztói szférát szolgálja ki. A szóban forgó gyümölcsfajták termésének jó része viszont ipari feldolgozásra kerül. Az idei szezonnban kecsesgetőbbnek tűnt - a magas kínálati árak reményében - fogyasztási célra felkínálva, piacra hozni a kevés termés színe-javát, és ebben általában nem is csatlakoztak a termelők. Volt tehát elegendő áru a nagybani gyümölcsszektorában, de drágábban. A terméskiesést az idén érdemes volt a megemelt árak hozamával pótolni. Erre viszont csak azoknak volt esélye, akinek nem az egész termése veszett oda.

Ami a nagybani gyümölcskínálatának teljességét illeti, a kieső hazait az import is igyekezett pótolni. Ám, az idén nemcsak a korai szezonbevezetésben volt szerepe az olasz és spanyol árunak, de alighanem végigkíséri az egész idényt. Az importáru piaci jelenléte nagyon is indokolt, hiszen - a mondat végét a hazai termelők ne vegyék rossz éven - nem engedte, engedi elszabadulni az árakat.

Más szempontból azonban árfelhajtó hatása is van a viszonylagos gyümölcschiánynak. Az egyébként sem olcsó bogyósok (szamóca, málna, de a ribizli és a szeder is) a szezon során tartani tudták kezdeti árszintjüket. Arról nem

beszélve, hogy - import ide, vagy oda -, a hazai őszibarack drágább (jelenleg 250 - 500 Ft/kg), mint külföldi párja (ami most 260 - 380 Ft/kg). A garantáltan magyar, termelői áru sokszor már a piacra érkezéskor elkel, az ismerős vásárlók telefonon történt előrendeléseit által.

A piac szezonális gyümölcskínálatáról tehát kijelenthetjük, hogy legfeljebb relatív hiányról beszélhetünk. A nagybani kínálata mindenkor alkalmazkodik - ha kell importtal - a kereslet igényeihez. Az viszont sajnálatos tény, hogy az idén kevés olcsó, hazai gyümölcs jut a fogyasztói asztalra. Nincs dömping, de a szezon további, hátralévő szakaszában sem lesz miből. Már csak a nyári és kora őszi alma enyhíthet az idényárak viszonylag magas szintjén.

Dinnyések figyelmébe

Javában tart a dinnyeszezon és az áruval telített dinnyepiac is nyitva van. A naponta százánál is több, jelenlévő dinnyeárus számára kötelező a tavalyi évben hozott, és a görög-dinnye árusításának feltételeire, illetve a szállítmány jelölésére vonatkozó kormányrendelet előírásait betartani.

A piaci kommunikáció (hírlevelünk, szórólap, a felügyelőség információs tevékenysége) is kevésnek bizonyult, hogy a dinnyés termelők ennek megfelelően árusítsanak. Mentségükre mondható, hogy a dinnyetermesztés és nagybani értékesítése szezonális. Egyesek idei első piacra érkezésükkor értesültek pl. a regisztrációs szám szükségességéről. Mások nem találták meg - az egyébként aktív - termelők belépőkártyájukat, stb. A dinnyések általában messziről, Békésből, Szabolcsból érkeznek. Mivel nagy távolságot kell a piacig megtenni, még inkább tanácsos, a szezon megkezdése előtt telefonon, vagy a www.nagybani.hu honlapunkról az esetleges változásokról tájékozódni.

A legtöbben arról sem hallottak, hogy a nagybanin termelői árusításra szánt görög-dinnye-szállítmányt a jármű rakterében, jól láthatóan kihegyezett tájékoztató feliratozással kell ellátni.

PIACI HÍREK

A BNP társasága a felügyelőség munkatársait újabb szóróanyagok kiosztásával bízta meg. Az utóbbi héten pedig már a dinnyeszállítmány **eredetére, származási területére, termelőjére, a dinnye fajtájára és minőségére** vonatkozó adatokkal kitölthető, előre nyomtatott plakátokat is biztosít. Kevesen élnek a lehetőséggel, pedig az ellenőrzés bármikor számon kérheti és büntetheti a „no name” dinnyetételeket. Már csak azért is, mert a kijelölt területen kizárólag hazai és saját termesztésű dinnye árusítható. A jelölés az **importárura** is vonatkozik a származási ország feltüntetésére kötelezően!

Változó összetételben

A nagybani piac szezonális és állandó kínálatára is a teljesség jellemző. De azt is hozzátesszük, hogy az igény, vagyis a kereslet szerinti teljesség. Ez azonban az idők folyamán változhat és folyamatosan változik is.. A korábbi egzotikus zöldség-gyümölcsfélék, vagy a télen is megvásárolható nyári gyümölcsök, a távoli földrészek különleges termékei (banánlevél, ehető virág, mini zöldségek és saláták, vákuumfóliás zöldség-mix stb.) évszaktól, még inkább a fizetőképes igényektől függ, de manapság egyre kevésbé keresett árufélék.

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy eltűntek a piaci palettáról, de gyakran csak megrendelésre importálják, szerzik be a nagykereskedők. Kitárult világban élünk, így akár 24 órán belül asztalra, pultra kerülhetnek az ínycsiklások. A nagybani piac kereskedői pedig élnek azzal a lehetőséggel, hogy egyes éttermeknek, cukrászdáknak, szállodáknak különlegességekre vannak luxusigényei.

A szűkebb szegmens drága portékák iránti keresletére is lehet üzletet építeni, de ma már inkább az olcsóbb, de minőségi áru tömeges igénye felé tolódik el a nagybani kereskedés zöme. A vásárlói igény azonban változó. Az év végi ünnepek előtt jobban fogy az egzotikum. Tavasszal a korai primőr - még ha import és drága is -, nyáron inkább az olcsóbb tömegáru, és a házi tartósításra alkalmas zöld-, és

gyümölcsféle keresett. Ősszel pedig a télire betárolható termények iránt nő az igény.

A nagybanis nagykereskedők újdonságok behozatalával, a termelők ezek honosításával is igyekeznek szélesíteni a skálát. Az utóbbihoz a vetőmagot és szaporítóanyagot forgalmazók is hozzájárulnak azzal, hogy állandó ügyfeleiknek az újdonságok kipróbálásához térítésmentesen vetőmagot adnak. Ennek köszönhető, hogy az idei nagybani palettán megjelent a sötétlila héjú „zöld” bab, a padlizsánszínű kaliforniai paprika, a lila karfiol és burgonya. De az újdonságok között üdvözölhetjük a gömb alakú cukkínit is. A bizarr színek és szokatlan formák egyelőre visszatartják a vásárlókat, de előbb, vagy utóbb ezek a különlegességek is megtalálják a maguk fogyasztói szegmensét.

Kötelezőségek, változások

Mivel az utóbbi években a zöldség-gyümölcs kertészeti ágazatnak kormányzatilag kiemelt szerepe van, a nagybanin kereskedőket újabb és újabb törvényi, rendeleti változások érintik, kötelezik, védik stb. Éppen ezért fontos, hogy a piacok naprakészek legyenek, figyeljék és alkalmazzák a kiadott rendelkezéseket. „A törvény nem ismerete nem mentesít, annak betartása alól.”

Az sem újdonság, hogy az élelmiszer-egészségügy - és ennek alárendelve -, a nyomon követhetőség az egyik „vesszőparipa”. Beleértve a törvénynek megfelelő számlaadási kötelezettséget, a permetezési napló vezetését és piaci bemutatását, stb. Ismételten felhívjuk arra is a figyelmet, hogy a nagybani termelői szektorban kizárólag saját termesztésű terményt árusíthatnak a jelenlévő termelők, vagy azok családtagjai, alkalmazottai.

A őszi időszakra várható kormányzati előterjesztés szerint a készpénz-fizetés felső összeghatára is limitálásra kerül - várhatóan 1,5 millió Ft/hó -, amely nagyságrendileg befolyásolja majd a nagybanin köthető kereskedelmi ügyleteket is. Már jó előre érdemes felkészülni, hogy a törvény életbelépése után se álljon le a beszállítások, adás-vételének folyamatossága.